

Ontwerp-besluit Verkeersbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden,
Gelet op

Het bepaalde in de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartpolitiereglement, het Besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer, de Algemene wet bestuursrecht, de Omgevingsverordening provincie Utrecht, het Delegatiebesluit nautisch beheer Gekanaliseerde Hollandsche IJssel en Grecht 2016, de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Verordening nautisch beheer Zuid-Holland.
Overwegende dat:

1. het vaarwegbeheer en nautisch beheer voor de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel berust bij het college van dijkgraaf en hoogheemraden;
2. het wenselijk is dat het juridisch regime voor het vaarwegbeheer en het nautisch beheer geactualiseerd wordt;
3. het noodzakelijk is om maximale vaarsnelheden voor het scheepvaartverkeer vast te stellen;
4. in dit verkeersbesluit ligplaatsen worden aangewezen overeenkomstig het afwegingskader in de Nota Vaarwegbeleid;
5. dat met dit besluit voor de gemeente IJsselstein één ligplaatslocatie wordt verlengd en één 3x24-zone vervalt,
6. bij dit besluit een gewaarmerkte overzichtskaart en gewaarmerkte situatietekeningen zijn gevoegd waarop de locaties van de ligplaatsen en noodzakelijke verkeerstekens zijn vermeld;
7. over dit besluit overleg heeft plaatsgevonden met betrokken overheden en instanties als bedoeld in de artikelen 6 en 14 van het Besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer;
8. dit besluit van 12 maart 2025 tot en met 22 april 2025 ter inzage heeft gelegen en tijdens deze inspraakperiode zienswijzen zijn ingediend;

BESLUIT

I Vaarsnelheid

De maximale vaarsnelheid op de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel bedraagt binnen de bebouwde kom 6 km/u én buiten de bebouwde kom 9 km/u, conform de bijgevoegde situatietekeningen.

II Maximale afmeting en diepgang vaartuig

1. De toegestane maximale afmeting en diepgang voor een vaartuig is tussen De Doorslag in Nieuwegein en Montfoort, kilometer 17,9:

- a. lengte: 38,50 meter;
- b. breedte: 5,05 meter;
- c. strijkhoogte: 4,65 meter;
- d. diepgang 1,75 meter,

2. De toegestane maximale afmeting en diepgang voor een vaartuig is tussen Montfoort, kilometer 17,9 en de Waaiersluis in Gouda:

- a. lengte: 38,50 meter;
- b. breedte: 5,05 meter;
- c. strijkhoogte: 4,65 meter;
- d. diepgang 1,90 meter,

III Aangewezen ligplaatsen

1. Op de volgende locaties worden ligplaatsen aangewezen:
 - a. 3x24, zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende situatietekeningen;
 - b. op passantenligplaatsen, als bedoeld onder a, is het verboden om als het schip deze locatie verlaat binnen 5 x 24 uur terug te keren op dezelfde ligplaats;

- c. wachtplaats beweegbare bruggen zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende situatietekeningen;
 - d. voor boten, in bezit van een gebruiksovereenkomst van HDSR. Dit zijn hoofdzakelijk boten met een lengte van maximaal 6 meter (incl. motor), zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende situatietekeningen.
- 2. Op passantenligplaatsen, als bedoeld in lid 1 onder a, is het verboden om als het vaartuig deze locatie verlaat binnen 5 x 24 uur terug te keren op dezelfde ligplaats;
 - 3. Het innemen en gebruik van de ligplaats mag de veiligheid en het vlotte verloop van het scheepvaartverkeer niet belemmeren en moet gebeuren aan een deugdelijke afmeervoorziening.
 - 4. Het innemen en gebruik maken van de ligplaats mag geen nadelige gevolgen hebben voor het in stand houden van de vaarweg en het waarborgen van de bruikbaarheid en de veiligheid daarvan.
 - 5. Het innemen en gebruik van de ligplaats mag geen schade toebrengen aan de waterhuishouding, oevers en waterkeringen, of werken gelegen in of over scheepvaartwegen.
- IV **Ontheffing**
Wegens zwaarwegende maatschappelijke, economische of ecologische belangen is het college van dijkgraaf en hoogheemraden bevoegd een ontheffing van de bepalingen in dit besluit te verlenen;
- V Dit besluit vervangt de verkeersbesluiten over de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel vastgesteld door Rijkswaterstaat, vanuit haar rol als voormalig bevoegd gezag;
- VI Dit besluit wordt aangehaald als “Verkeersbesluit vaarwater Gekanaliseerde Hollandsche IJssel”;
- VII Dit besluit treedt in werking met ingang van de achtste dag na bekendmaking van de definitieve vaststelling van het besluit.

Aldus vastgesteld in de collegevergadering van....

TOELICHTING

Deze toelichting behoort bij het Verkeersbesluit vaarwater Gekanaliseerde Hollandsche IJssel.

Onderstaand wordt de historische achtergrond van het vaarwegbeheer op de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ) én de Nota Vaarwegbeleid (1) kort toegelicht. Daarna wordt de keuze voor de maximumsnelheid (2) de maximale afmeting en diepgang van vaartuigen (3) en de aanwijzing van ligplaatsen (4) toegelicht.

Bij het tot stand komen van dit verkeersbesluit is acht geslagen op de relevante bepalingen in de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaartpolitiereglement, het Besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer en de Algemene wet bestuursrecht. In algemene zin geldt dat in de afweging de belangen, zoals opgenomen in artikel 3 van de Scheepverkeerswet, leidend zijn.

1. Achtergrond regime vaarwegbeheer

Tussen Nieuwegein en Gouda stroomt de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel, dwars door de historische stadskernen van Montfoort en Oudewater. De GHIJ is belangrijk voor de zoetwaterdoorvoer naar West-Nederland tijdens droge perioden en voor de waterafvoer tijdens normale en natte perioden. Ook is de GHIJ een belangrijke vaarroute voor scheepvaart en recreatievaart.

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden is beheerder van de GHIJ, de dijken en een deel van de oevers. Daarnaast is het vaarwegbeheer van de GHIJ vanaf het jaar 2013 overgegaan van Rijkswaterstaat (RWS) naar Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR). Het door RWS gehanteerde vaarwegregime is door HDSR vanaf dat moment ongewijzigd voortgezet. Dat betekent dat het vaarwegbeheer van de GHIJ zijn grondslag vond in diverse navolgende nautische besluiten van RWS. Een overzicht hiervan is opgenomen in de Nota Vaarwegbeleid HDSR, pagina 44. Deze verkeersbesluiten worden met de vaststelling van het onderhavige verkeersbesluit vervangen.

De GHIJ loopt door de provincies Utrecht en Zuid-Holland. Het vaarwegbeheer en nautisch beheer voor de GHIJ berust voor het deel dat gelegen is in de provincie Utrecht bij het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Dat is bepaald in artikel 4:53 Omgevingsverordening provincie Utrecht, in samenhang

met het Delegatiebesluit nautisch beheer Gekanaliseerde Hollandsche IJssel en Grecht 2016. Voor het deel dat is gelegen in de provincie Zuid-Holland is het college aangewezen als bevoegd gezag, op grond van artikel 6.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en Artikel 4 Verordening nautisch beheer-Zuid Holland.

Nota Vaarwegbeleid

Op 15 mei 2024 is de Nota Vaarwegbeleid vastgesteld door het algemeen bestuur van HDSR. Deze beleidsnota legt de taakopvatting van HDSR vast ten aanzien van het nautisch en vaarwegbeheer van de vaarwegen. In de nota staat welke vaarwegen er zijn in het beheergebied van het waterschap en hoe wordt omgegaan met het aanwijzen van vaarwegen, ligplaatsen en het bepalen van de maximale vaarsnelheid. Ook staat beschreven hoe het waterschap omgaat met het beheer en onderhoud van de vaarwegen en toeziet op de (vaar)veiligheid. De doorvertaling van het beleid naar bijvoorbeeld ligplaatsen langs een specifieke vaarweg of regels voor het varen op een bepaalde vaarweg staat niet in dit beleidsstuk, maar wordt uitgewerkt in verkeersbesluiten zoals het voorliggende stuk.

2. Vaarsnelheid

In de Nota Vaarwegbeleid is de vigerende situatie van de vaarsnelheden op aangewezen vaarwegen inzichtelijk gemaakt. Kort gezegd volgde hieruit de conclusie dat de maximale vaarsnelheid op bijna alle aangewezen vaarwegen 6 km/u is. In de Nota Vaarwegbeleid is een universeel afwegingskader (figuur 9) opgenomen voor het bepalen van de vaarsnelheid op een vaarweg.

Voor de GHJ is, strikt juridisch gezien, momenteel geen maximum snelheid in een verkeersbesluit opgenomen. Er zijn wel borden geplaatst met de toegestane snelheid en in de communicatie vanuit HDSR wordt aangegeven wat de vaarsnelheden op de GHJ zijn. Op de GHJ is conform deze systematiek binnen de bebouwde kom een snelheid van 4,5 km/u toegestaan en buiten de bebouwde kom 9 km/u.

In de Nota Vaarwegbeleid is het voornemen uitgesproken om de huidige maximale vaarsnelheid op de GHJ, binnen de bebouwde kom, te verhogen van 4,5 km/uur naar 6 km/uur. Daarbij is de volgende toelichting opgenomen:

“Op dit moment is op de delen van de vaarweg van de GHJ die zijn gelegen binnen de bebouwde kom van de GHJ een toegestane vaarsnelheid van 4,5 km/u ingesteld. Deze snelheid is niet vastgelegd in een verkeersbesluit, maar gerelateerd aan het huidige ligplaatsenbeleid voor GHJ. In dit ligplaatsenbeleid is vastgesteld dat binnen de bebouwde kom een enkelstrooks profiel kan worden ingesteld ter plaatse van ligplaatsen, mits voldoende ruimte beschikbaar is voor passeerstroken. Dit betekent dat bij tegemoetkomend verkeer moet worden gewacht in de passeerstrook achter de ligplaats totdat de vaarweg vrij is van tegemoetkomend verkeer. De vastgelegde ruimte voor passeerstroken is niet afhankelijk van de vaarsnelheid, maar van het aantal vaartuigen. Met een vaarsnelheid van 6 km/u kan worden geanticipeerd op uitwijken in de passeerstrook, terwijl de golfslag voor afgemeerde schepen beperkt blijft. Een vaarsnelheid van 6,0 km/u heeft daarbij voorkeur boven de kruipsnelheid van 4,5 km/u, omdat dit herkenbaarheid en eenduidigheid levert met vaarwegen van andere beheerders én omdat het voordelen biedt voor het manoeuvreren van een vaartuig dat ruimte moet maken op de vaarweg. Immers, een vaartuig op kruipsnelheid is lastiger koersvast te houden en gevoeliger voor ongecontroleerde bewegingen door wind.”

Naast het vorenstaande is van belang dat in de praktijk is gebleken dat een norm van 4,5 km/u voor nautisch toezichthouders niet handhaafbaar is. Optisch is het onderscheid tussen een vaarsnelheid van 4,5 km/u en 6 km/u namelijk niet waar te nemen. Dat is anders bij het onderscheid tussen 6 km/u en 9 km/u. In het laatste geval komt het vaartuig vanwege de snelheid enigszins op uit het water. Voor toezichthouders is een dergelijk onderscheid wel goed te maken en dus ook goed handhaafbaar. Om deze reden wordt in het verkeersbesluit de maximum vaarsnelheid gesteld op 6 km/u respectievelijk 9 km/u.

3. Maximale afmetingen en diepgang vaartuig

De GHJ is volgens de BRTN een vaarwegklasse *BM / Beroeps CEMT 0/I*. Gelet op de Richtlijn Vaarwegen geldt een geadviseerde maximale lengte van 39m, een geadviseerde maximale breedte van 5,45m en dient rekening te worden gehouden met een beoogde waterdiepte van 1,75m. In de Nota Vaarwegbeleid is een enigszins afwijkende maatvoering opgenomen vanwege de iets beperkte maatvoering van de GHJ. In dit verkeersbesluit is aangesloten bij het bepaalde in de Nota Vaarwegbeleid.

4. Ligplaatsen

Op grond van het *Verkeersbesluit ligplaatsen innemen op aangewezen vaarwegen* is het binnen het beheergebied van HDSR verboden ligplaats in te nemen buiten de daarvoor bestemde en ingerichte zones. In deze zones kan men enkel ligplaats innemen als men over een huurovereenkomst voor een dergelijke ligplaats van HDSR beschikt. In dit verkeersbesluit verandert niets aan het regime met betrekking tot de eerder aangewezen zones. Deze zones blijven behouden.

Deze zones zijn aangewezen op de volgende locaties:

Nieuwegein tussen km 2.575 en km 2.655.
IJsselstein Vlamoven tussen km 3,460 en km 3,620.
IJsselstein Locatie 1 tussen km 3,840 en km 3,900.
IJsselstein Locatie 2 tussen km 4.840 en km 5.000.
Montfoort Mastwijkdijk tussen km 13,320 en km 13,800.
Montfoort Locatie 1 tussen km 14,940 en km 15,140.
Oudewater Locatie 1 tussen km 21,410 en km 21,485.
Hekendorp Locatie 1 tussen km 26,455 en km 26,555.
Haastrecht Locatie 1 tussen km 28,875 en km 29,050.
Haastrecht Locatie 2 tussen km 29,700 en km 29,885.

De locaties zijn opgenomen in de bij dit verkeersbesluit gevoegde situatietekening.

Voorwaarden voor het afsluiten van een huurovereenkomst voor een ligplaats worden opgenomen in de nieuwe Nota Grondbeleid. Voor nu houden deze voorwaarden in dat bij de meeste zones een boot niet langer mag zijn dan 6 meter inclusief de motor, dat de boot niet breder mag zijn dan 3 meter, de boot mag geen opbouw bevatten en per huishouden/huisadres wordt er één overeenkomst verstrekt. In Montfoort locatie 1 en in Nieuwegein zijn grotere plekken ingericht waarbij ook andere eisen gelden.

Als waterschap hechten wij er aan om waterrecreatie, en dus ook pleziervaart, te ondersteunen en te faciliteren. Ligplaatsen zijn ondersteunend aan de waterrecreatie en voorzien in een maatschappelijke behoefte. Om deze reden is bezien óf en op welke wijze het aantal ligplaatsen kan worden uitgebreid. Leidend hierbij is onderstaand uitgangspunt, zoals geformuleerd in de Nota Vaarwegbeleid:
Het doel van het ligplaatsenbeleid is het voorzien in een behoefte aan ligplaatsen op de vaarwegen van HDSR zonder dat daarbij de veilige en vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer in gevaar komt en/of er waterhuishoudkundige bezwaren optreden.

De Nota Vaarwegbeleid stelt kaders waarbinnen ligplaatsen kunnen worden toegestaan. In het kort komt dit er op neer dat ligplaatsen kunnen worden toegestaan indien:

Paragraaf 4.8 Nota Vaarwegbeleid

1. de ligplaatsen geen knelpunt vormen voor de nautische veiligheid;
2. de ligplaatsen geen knelpunt creëren ten aanzien van de waterkering;
3. de ligplaatsen niet zijn gelegen aan een natuurvriendelijke oever of ecologische zone;
4. er geen bezwaar bestaat vanuit de eigenaar;
5. de ligplaatsen geen significante effecten hebben voor de omgeving.

Aan de hand van deze criteria is bezien of er ruimte is om zones ten behoeve van ligplaatsen uit te breiden. Daarbij is één locatie in beeld gekomen waarbij dit mogelijk is, met inachtneming van de bovenstaande uitgangspunten:

IJsselstein Locatie 2 IJsselstein Locatie 2 - gelegen tussen km 4.840 en km 4.910 – kan worden uitgebreid met 90m richting het westen. Op die locatie is de GHJ 19 – 20m breed waardoor de uitbreiding geen knelpunt vormt voor de nautische veiligheid of de waterkering.

Potentiële effecten voor de omgeving bij de uitbreiding van een locatie voor ligplaatsen, ziet op overlast voor de omgeving of negatieve gevolgen voor de natuur of de ecologie. Dergelijke effecten zijn niet bekend bij de huidige zone en er is geen reden om te verwachten dat deze wel zullen optreden bij de uitbreiding daarvan. De huidige zone bevindt zich immers 3m van achtertuinen van bewoners, de uitbreiding bevindt zich straks minimaal 10m vanaf de voortuinen van bewoners waarbij zich ook nog een openbare weg, openbaar groen en een wandelpad tussen de zone en de woning bevindt. De nieuwe afmeting van IJsselstein Locatie 2 wordt dan km 4.840 en km 5.000.

TER INZAGE

Dit is een ontwerpbesluit. Hierin staat wat het college van dijkgraaf en hoogheemraden voornemens is te doen. Het besluit is dus nog niet definitief. Om een ieder de kans te geven een visie op dit ontwerpbesluit mee te geven, wordt dit besluit ter inzage gelegd.

Van de zienswijzen en de reactie daarop van het college van dijkgraaf en hoogheemraden wordt een nota van zienswijzen opgesteld. Daarna wordt bezien of tot definitieve besluitvorming wordt overgegaan.

De inzagetermijn is van 12 maart 2025 tot en met 22 april 2025

U kunt het ontwerpbesluit inzien op onze website www.hdsr.nl/actueel/bekendmakingen

U kunt de stukken in deze periode ook inzien op het kantoor van het waterschap aan de Poldermolen 2, 3994DD te Houten. Belt u naar ons Klant Contact Centrum op nummer 030-209 7361 voor een afspraak.

Zienswijzen

Zoals hiervoor aangegeven kan gedurende de termijn van terinzagelegging iedereen zijn zienswijze indienen op dit ontwerpbesluit. Het indienen daarvan gaat het eenvoudigst via onze website via bovenstaande link.

U kunt - als u dat liever wilt - ook een mail of een brief sturen. Ook mondeling kunt u uw zienswijze kenbaar maken. Het is wel belangrijk dat u dan aan ons het volgende meedeelt: - naam, adres, woonplaats en emailadres; - als u de zienswijze namens iemand anders indient dan hebben wij ook de contactgegevens van deze persoon/personen nodig; - uw zienswijze.

De mail kunt u sturen naar post@HDSR.nl, onder vermelding van "Zienswijze Ontwerpbesluit Verkeersbesluit Gekanaliseerde Hollandsche IJssel".

De brief kunt u richten aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, postbus 550, 3990 GJ Houten. Een mondelinge zienswijze kunt u kenbaar maken via ons Klant Contact Centrum.

Informatie

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.hdsr.nl

U kunt ook bellen met het Klant Contact Centrum van het waterschap op nummer 030 – 209 7361.

Houten, 11 maart 2025